

**LUKEŠOVÁ, Taťána. *Píšu, dokud si pamatuju.*
Praha: Katolický týdeník, 2017. 229. s. ISBN 978-80-86615-47-9.**

Marie Fritzová

Knihu *Píšu, dokud si pamatuju* můžeme označit za jednu z klíčových novinek nakladatelství Katolického týdeníku letošního roku. Po přečtení tohoto díla se dozvídáme nejen o autorčině životě, ale také o celé řadě důležitých, historických událostí dvacátého století.

Tento poutavý, pravdivý příběh je tím, čím by skutečná biografie měla být, tedy oknem do tzv. velkých dějin, kterým se na tyto dějiny můžeme podívat prostřednictvím pamětníkova svědectví. Autorka knihy, Taťána Lukešová, zažila čas perzekuce jak v období nacismu, tak v období komunismu. Nacismus ji zničil dětství, komunismu zasadil postupně smrtelné rány jejímu manželskému životu.

Můžeme bezpochyby říci, že Taťanin původ (byla dítětem ruské emigrantky a židovského prvorepublikového novináře) určil její pohnutý osud. Její maminka byla významně spojena s carským dvorem a unikla o vlásek smrti při bolševické revoluci v roce 1917. V emigraci (v Čechách) se později seznámila s Taťaniným tatínkem Františkem Ledererem, redaktorem významných Pražských (německy psaných) novin. Idylické dětství zničil příchod nacismu a útěk otce do zahraničí. S maminkou poté musely čelit hrozbě koncentračního tábora, která se nad Taťanou vznášela po celou dobu války, kdy byl zkoumán její židovský původ. Nakonec unikla transportu díky své mamince (prohlásila, že je Taťána nemanželského původu) a díky pomoci jedné německé lékařky, která toto prohlášení lékařsky prověřila a potvrdila.

Po skončení války Taťána prožila krátké období radosti, kdy se shledala se svým otcem, který v emigraci významně hájil české zájmy a který navíc spolupracoval na přípravě Norimberského procesu. František Lederer záhadně zemřel, aniž by zcela dokončil svoji práci, v únoru roku 1948. Paní Lukešová ve své autobiografické knize uvádí, že její tatínek mohl být dokonce zavražděn. Nicméně jeho smrt do současnosti nebyla zcela objasněna. Život a dílo pana Lederera stále čeká na historické

zpracování, doufejme, že právě autobiografická kniha jeho dcery o jeho osobnost vzbudí hlubší zájem jak u české veřejnosti, tak u českých historiků.

Jak jsem již uvedla, kniha je opravdovým čtenářským zážitkem, ale i důležitým historickým pramenem. Je rozdělena do tří částí. První, nejdelší část, je věnována autorčinu dětství, druhá část se věnuje období poválečnému. Paní Lukešová zde hodnotí vliv komunistického režimu na její osobní život. Třetí část je sestavena z úryvků z autorčina deníku, který si vedla od roku 1997. Kniha je doprovázená řadou dobových fotografií. Závěr knihy je věnován dopisům Taťaniných přátel, kteří na ní s láskou vzpomínají. Knihu vřele doporučuji jak široké laické veřejnosti, tak odborníkům věnující se moderní historii či biografické metodě.